

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas

2011/2052(INI)

30.8.2011

NUOMONĖ

Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto

pateikta Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui

dėl Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi plano
(2011/2052(INI))

Nuomonės referentė: Anna Záborská

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas ragina atsakingą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- atsižvelgdamas į Europos socialinę chartiją (pataisytą), ypač į jos 16, 30 ir 31 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 15, 21, 31, 34 ir 36 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į savo 2005 m. spalio 13 d. rezoliuciją dėl moterų ir skurdo Europos Sąjungoje¹,
  - atsižvelgdamas į Tarybos išvadas dėl Europos lyčių lygybės pakto (2011–2020 m.)²,
  - atsižvelgdamas į savo 2009 m. gegužės 6 d. rezoliuciją dėl iš darbo rinkos išstumtų asmenų aktyvios įtraukties³,
  - atsižvelgdamas į 2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategiją⁴,
  - atsižvelgdamas į savo 2010 m. birželio 17 d. rezoliuciją dėl ekonomikos nuosmukio ir finansų krizės lyčių aspektų⁵,
  - atsižvelgdamas į savo 2011 m. liepos 5 d. rezoliuciją dėl visuotinės svarbos socialinių paslaugų ateities⁶,
  - atsižvelgdamas į savo 2010 m. spalio 19 d. rezoliuciją dėl moterų darbo be garantijų⁷,
  - atsižvelgdamas į savo 2011 m. kovo 8 d. rezoliuciją dėl moterų skurdo⁸,
  - atsižvelgdamas į Eurostato 2010 m. leidinį „Kova su skurdu ir socialine atskirtimi. 2010 m. statistiniai Europos Sąjungos duomenys“,
- A. kadangi didelis skurdas pažeidžia pagrindines teises ir turi didelį neigiamą poveikį moterų, vyrų ir vaikų orumui;
- B. kadangi skurdžių regionų bendruomenėse skurdą galima sėkmingai sumažinti visų pirma skurdžiai gyvenančioms moterims ir mergaitėms aktyviai dalyvaujant vystymosi procese;
- C. kadangi neįgalios moterys yra patekę į socialiniu požiūriu pažeidžiamą padėtį ir joms gresia didelis diskriminacijos, skurdo ir socialinės atskirties pavojus;

¹ OL C 233 E, 2006 9 28, p. 130.

² 2011 m. kovo 7 d. Tarybos išvados, Briuselis.

³ P6_TA(2009)0371

⁴ COM(2010) 491 galutinis

⁵ P7_TA(2010)0231

⁶ P7_TA(2011)0319

⁷ P7_TA(2010)0365

⁸ P7_TA(2011)0086

- D. kadangi skurdas skirtingai veikia skurdžiai gyvenančias moteris ir vyrus, berniukus ir mergaites, nes skurdžiai gyvenančioms moterims ir mergaitėms dažnai sunkiau naudotis tinkamomis socialinėmis paslaugomis ir gauti pajamų;
- E. kadangi siekiant ilgalaikio tvaraus vystymosi ir kovojant su skurdu būtina moterims suteikti daugiau teisių gerinant jų gyvenimo sąlygas ir sudarant joms galimybes aktyviai dalyvauti šalies socialiniame ir ekonominiame gyvenime;
- F. kadangi plane neatsižvelgiama į moterų ir vyrų lyčių skirtumų ypatumus, ir nepakankamai dėmesio skiriama skurdo feminizacija;
- G. kadangi dėl skurdo ir socialinės atskirties pažeidžiamas žmogaus orumas ir pagrindinės žmogaus teisės; kadangi pagrindinis pajamų rėmimo programų tikslas turi būti ištraukti žmonės iš skurdo ir sudaryti jiems galimybę gyventi oriai, ir tai ypač svarbu moterims, nes jas skurdas paliečia daugiausiai;
- H. kadangi besivystančiose šalyse, kuriose lyčių nelygybė mažesnė, skurdo lygis mažesnis,
- I. kadangi iš poveikio, kurį viso gyvenimo uždarbiui daro vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas, matyti, kad moterys gaus mažesnes pensijas ir kadangi dėl to nuolatinis ir didelis skurdas moteris veikia labiau nei vyrus: 22 proc. 65 metų ir vyresnių moterų gresia skurdas, palyginti su 16 proc. vyrų;
- J. kadangi per pastaruosius dešimt metų skurde gyvenančių moterų skaičius neproporcingai išaugo, palyginti su vyrų skaičiumi,
1. prašo, kad Komisija (Eurostatas) parengtų suvestinę su visais duomenimis apie skurdą ir socialinę atskirtį ir rinktų abiejų lyčių ir įvairaus amžiaus grupių statistinius duomenis pagal kokybinį ir integruoto požiūrio metodą, siekiant atkreipti dėmesį į vyresnių moterų skurdo problemą; tikisi, kad Europos lyčių lygybės institutas, pradėjęs dirbti pilnu pajėgumu, padės išspręsti sistemingų ir palyginamų pagal lyties kriterijų suskirstytų duomenų trūkumo problemą;
  2. prašo Komisijos ir valstybių narių imtis priemonių siekiant išvengti skurdo feminizacijos skatinant moterų užimtumą ir verslumą, naikinant vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą, sudarant palankesnes sąlygas darbo ir šeimos pareigoms derinti vystant vaikų priežiūros paslaugas, paslaugų sistemą išlaikytiniams, suvienodinus teises į vaiko priežiūros atostogas ir skatinant lankstų darbo grafiką;
  3. primygtinai reikalauja, kad plane įvardytos socialinės politikos priemonės būtų įgyvendintos kartu su nediskriminacijos politikos priemonėmis, nes daugelio asmenų skurdo priežastys dažnai gali būti susijusios su galimybių suvaržymu;
  4. itin kritikuoja tai, kad Komisijos parengtame Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi plane visiškai neatsižvelgiama į su skurdu ir socialine atskirtimi susijusį lyties aspektą;
  5. pabrėžia, kad kaimo vietovėse moterys dažnai nelaikomos darbo jėga, nors jų indėlis į kasdienes žemės ūkio darbus yra toks pat svarbus kaip ir vyrų, kad socialiniu požiūriu

joms nesuteikiamos jų, kaip darbuotojų, teisės ir joms gresia skurdas;

6. ragina Komisiją patikslinti bendruosius būtinausių prekių ir paslaugų krepšelio principus, siekiant apibūdinti skurdo ir diskriminacijos dėl lyties, amžiaus ar socialinės kilmės padėtį;
7. mano, kad Europos Komisija privalo atsižvelgti į Rekomendaciją 92/441/EEB¹, kurioje pripažįstama „pagrindinė piliečių teisė naudotis ištekliais ir gauti socialinę paramą, kad galėtų gyventi žmogaus orumo nemenkinantį gyvenimą“, o tai ypač svarbu moterims, ir primygtinai reikalauja, kad pagrindinis pajamų rėmimo programų tikslas būtų ištraukti žmonės iš skurdo ir sudaryti jiems galimybę gyventi oriai, įskaitant orų gyvenimą užtikrinančias invalidumo ir senatvės pensijas; šiuo tikslu pataria Komisijai numatyti bendrą gyvybiniais poreikiams tenkinti būtinų lėšų ir pragyvenimo išlaidų (produktų ir paslaugų krepšelio) apskaičiavimo metodiką, siekiant disponuoti palyginamaisiais skurdo lygio matais bei sukurti socialinės pagalbos metodiką, įskaitant minimalių pajamų sistemą;
8. siūlo, kad Europos Sąjungos pagalbos maistu neturtingiausiems asmenims planas būtų sudedamoji plataus užmojo integruotos politikos, skirtos kovai su skurdu, dalis, nes būtent moterys dažniausiai pirmosios susiduria su maisto trūkumu;
9. prašo, kad tėvų ir vaikų santykiams būtų skiriama daug dėmesio, pavyzdžiui, įgyvendinant pagal padėtį kiekvienoje valstybėje parengtas programas su konkrečiomis priemonėmis, siekiant sudaryti galimybes geriausiai pagal esamas sąlygas padėti vaikų globos teisę turintiems asmenims atlikti tėvų pareigas, kad būtų išvengta atvejų, kai vaikai dėl didelio skurdo įkurdinami socialinėse globos institucijose, tokią galimybę paliekant kaip pačią paskutinę išeitį;
10. prašo, kad valstybės narės užtikrintų tinkamą paramą vienišiams tėvams, nes jiems gresia daug didesnė skurdo rizika nei toms šeimoms, kuriose pajamas gauna abu tėvai; šiuo atžvilgiu taip pat prašo, kad valstybės narės paramą vienišiams tėvams užtikrintų įsteigdamos pakankamai vaikų priežiūros institucijų ir vienišiams tėvams sudarydamos palankesnes sąlygas naudotis jų paslaugomis;
11. ragina valstybes nares mokėti tinkamas socialines išmokas moterims ir vyrams, prižiūrintiems pagyvenusius, sergančius ar neįgalius šeimos narius, ir ragina Komisiją išlaikyti skiriamas lėšas, kurias pilietinės visuomenės organizacijos galėtų panaudoti kovodamos su moterų skurdo padariniais ir juos šalindamos;
12. pabrėžia, kad visiems prieinamos ir įperkamos aukštos kokybės paramos paslaugos, pvz., vaikų priežiūros paslaugos, yra svarbios, kad moterys ir vyrai lygiomis teisėmis galėtų dalyvauti darbo rinkoje, ir kaip priemonė pažaboti ir sumažinti skurdą;
13. ragina Komisiją parengti Europos pensijų sistemų tinkamumo ir tvarumo gaires bei principus ir, jais naudojantis, veiksmingai kovoti su moterų skurdo pavojais, kylančiais iš jų darbo neužtikrintumo, nepastovumo ir mažo atlyginimo; taip pat pastebi, kad socialinė

---

¹ 1992 m. birželio 24 d. Tarybos rekomendacija dėl pakankamų išteklių ir socialinės paramos socialinės apsaugos sistemose (OL L 254, 1992 8 26, p. 46).

apsauga turi būti labiau pritaikoma asmeniui ir šeimai, daugiau svarbos suteikiant motinystei ir globai;

14. ragina valstybes nares ir Komisiją skirti ypatingą dėmesį vyresnių moterų skurdo problemai, nes jos gauna mažesnes pensijas, joms taip pat yra nedarbo laikotarpį, su kuriais moterims tenka susidurti per savo gyvenimą, kad prižiūrėtų savo vaikus ir kitus išlaikomus šeimos narius, padarinys;
15. ragina Komisiją ir valstybes nares su lytimi susijusius ypatumus laikyti esmine visų bendrų politikos priemonių ir nacionalinių programų dalimi, siekiant šalinti skurdą ir kovoti su socialine atskirtimi; be to, mano, kad į lyčių aspektą valstybės narės turėtų atsižvelgti savo atsigavimo po recesijos planuose;
16. ragina, kad kas pusę metų ministrų lygmeniu atliekamas vertinimas, šiais metais vyksiantis per Tarptautinę skurdo panaikinimo dieną spalio 17 d., būtų vykdomas dalyvaujant piliečiams ir skurdžiausiems asmenims padedančioms asociacijoms, susijusioms su lyčių skirtumų ypatumais, atsižvelgiant į pačius skurdžiausius piliečius;
17. mano, kad savanoriškas darbas gali vaidinti labai svarbų vaidmenį kovojant su skurdu, socialine atskirtimi ir lyčių nelygybe; primena, kad 2011 m. yra paskelbti Europos savanoriškos veiklos metais ir ragina valstybes nares aktyviau keistis gerosios praktikos pavyzdžiais ir užtikrinti veiksmingas priemones, kuriomis būtų remiama ir plečiama savanoriška veikla;
18. siūlo ypatingą dėmesį skirti konkrečiai pažeidžiamų moterų grupių (pagyvenusių, neįgalių, gyvenančių kaimo vietovėse, migrančių, smurto ir prekybos žmonėmis aukų), kurioms gresia skurdas, padėčiai ir poreikiams ir parengti konkrečias, su lytimi susijusias politikos priemones;
19. siūlo, kad plane siūlomais veiksmais turi būti pripažinti daugialypės diskriminacijos padariniai ir nustatytos į politiką orientuotos priemonės, kaip šiuo metu numatyta, pvz., Ispanijos ir Rumunijos teisės aktuose, ir visų pirma reikėtų apibrėžti lyčių aspekto integravimo sąvoką, siekiant spręsti daugialypės diskriminacijos problemas;
20. ragina EP Pirmininką įpareigoti Pagrindinių teisių agentūrą, bendradarbiaujant su Europos lyčių lygybės institutu, atlikti tyrimą, kaip skurdžiausiai gyvenantiems piliečiams suteikti geresnes galimybes naudotis pagrindinėmis teisėmis ir ištirti, kokią diskriminaciją jie patiria, taip pat į tyrimą įtraukti organizacijas, kuriose asmenys, kenčiantys nuo socialinės atskirties, gali laisvai save išreikšti.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	30.8.2011
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 31 -: 0 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Regina Bastos, Edit Bauer, Emine Bozkurt, Andrea Āeřková, Tadeusz Cymański, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Zita Gurmai, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Raül Romeva i Rueda, Nicole Sinclair, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Lena Ek, Sylvie Guillaume, Mojca Kleva, Kartika Tamara Liotard, Katarína Neveďalová, Norica Nicolai, Antigoni Papadopoulou, Licia Ronzulli
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	Heide Rühle